

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Hamishah humshe Torah

'im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be'er reḥovot 'al diķduķe Rashi ...
ye-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Leyi be-sof kol ḥelek

Sefer Ya-yikra

Shelomoh ben Yitsḥak

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

۱

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

פְּתֻלִים אֵלֶיךָ בְּנֵי הַיּוֹם אֲחֵיךְ רְבָנָיו :
טו וְהַקְרִיבוּ כְבָהָן אֱלֹהִים תְּבוּנָה וּמֶלֶךְ אֶת־
דָּאשׁוּ וְהַקְרִיב הַפְּטוּבָה וְגַמְצָה רְמוּעָל
קִיר הַפְּטוּבָה : טו וְהַסִּיר אֲחֵיךְ רְבָנָיו
בְּבָנָתֶךָ וְהַשְׁלִיךְ אַתָּה אֶצְלָ הַפְּטוּבָה קָרְבָּנוֹת
אֱלֹהִים הַדְּקָשָׂן : יז וְשָׁפַע אַתָּה בְּבָנֶיךָ
לֹא נִבְדִּיל וְהַקְרִיב אַתָּה כְבָהָן הַפְּטוּבָה עַל־
קָגָצִים אֲשֶׁר עַל־הַאֲשָׁע עַלְהָ הוּא אֲשֶׁר־נִתְּן
ב נִיחָם לִיהְוָה : ס א זְנַפְשׁ בִּית־קְרִיב
בְּצֹאת קְטָרָה גְּרוּבָן מְגַנְתָּא קְדָס־עַז סּוֹלָתָא יְהִי קְרָבָנִיה
גְּרוּבָן מְגַנְתָּא קְדָס־עַז סּוֹלָתָא יְהִי קְרָבָנִיה
וַיְרִיק עַלְהָ מְשָׁחָה וַיְתַעַן עַלְהָ לְבָנָתָא :
ב נִיחָם לִיהְוָה לְוַתְּבָנָי אַהֲרֹן בְּהַנִּיא וּוּקְמוֹץ
מְתַפְּנָן מְלִי קְומָתָה מְסֻולָּתָה וּמְפַשְּׁחָה עַל
כָּל־לְבָנָתָה וּסְיִק בְּהַנָּא יְתַדְּאַרְפָּתָא
לְמַדְבָּחָה גְּרוּבָן דְּמַתְקָבֵל בְּרִישָׁא קְדָס־עַז :
ד וּרְאִישָׁתָּא רְבָנָן מְגַנְתָּא לְאַהֲרֹן וּלְבָנָותָי
קוֹרֵש קוֹדְשָׁין מְקוֹרְבָּנָא פַּע : ד ואָרַי
תקריב במאפה ר' ש'

בְּלַהֲזָה . פָּרָט לְתַחַת כְּלֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־בְּבָנָתָה סָכוּם תְּבָנָתָה אֲלֹנָנִים יְוָנָה וְקָטָן הַיּוֹם : (טו) וְהַקְרִיבוּ . (חולין סח)
חִילּוּפְרִילָס אֲחַתִּים : הַכְּהָן וּמֶלֶךְ . (חולין שט) מְן־יְלִיקָה בְּכָל־
שְׁמִינִית לְמַעַן יְמִינָן קָרְבָּנוֹת פְּלָגָה כְּלָנִין קָרְבָּנוֹת בְּנָרְבָּחוֹת מְפֻרְקָתָה
שְׁמִינִית וְזֶה עַתְּמָה וּוּירָד (זֶבֶחָם סח) : וּמֶלֶךְ וְאַקְטָרָד וְגַבְעָה .
אַל־בְּנָן אַחֲרָן סְבִבָּנִים וּקְפָץ מְשָׁס מְלָא
קְמַצְזָוָה מְסֻלָּתָה וּמְשֻׁמְנָה עַל־כָּל־לְבָנָתָה
וְהַקְרִיב הַכְּהָן אֶת־אַזְכְּרָתָה הַפְּטוּבָה אֲשֶׁר
גַּתְּמִינָה לִיהְוָה : ג וְהַפְּוֹתְרָת מַן־הַבְּנָתָה
לְאַהֲרֹן וְלְבָנָיו גְּרוּבָן קְדָשִׁים מְאַשִּׁי הִיהְוָה :
ס ד וְכִי תִּקְרֹב גְּרוּבָן מְגַנָּתָה

תקריב

במאפה ר' ש'

ירש לוי

וְזַקְרֵב יִתְהַגֵּן עַל גַּבְיוֹ מְרֻבָּחָ וְעַמְּסָדָ רַיְשָׁי וְפַרְדָּעָל
גַּבְיוֹ מְרֻבָּחָ וְזַקְרֵבָא דְּמִינָה עַל שְׂפּוֹלָי מְרֻבָּחָ :
וְזַעֲבֵר תֵּצֶא קְרוּחָבָנִיה בְּגַטְשָׁא וְוַטְלָק יְתֵה סְמִיךָ לְמְרֻבָּחָ
פָּנֵן פְּרֻדְיָחָא לְאַתְּרָה בֵּית שְׁפִיכָותָ קִיטְמָא :
וְזַהֲלָע יִתְהַגֵּן בְּכַנְפָיו לֹא פְּרִישׁ וְפַרְדָּעָר יִתְהַגֵּן עַל גַּבְיוֹ
מְרֻבָּחָא עַל קוֹפְּסָא זַעֲתָא עַל אַשְׁתָּא :

1187

יונתן בן עוזיאל

טו זינוקבנין מומא למורכחה ותחום צה' ר' ישיה
השיך למורכחה זינוקבנין אדרמיה על בותל בזינוקבנין :
טו גייר ית ראנקיפה בלעטניא גיטשליך, מימה לאפטר
בזינוקבנין קידריכא באטר ד'נווילן גיטטמא : זי זונתלע
אטיה בענפאי זלא פעריש גינפאי קפה ייסיק יתיה בהנא
לפינוקבנין על קידריכעל אלישתא גשלחא היא קלבו דנטקעלל
גביעןיא קרט " + א ובר בש אדרום נאכבר גוונטן כענוקבנין
גדרמן " קפה פמיליא זמי' גווערבנין ווירס עלה' כענוקבנין

רשב'ם

(פ) ומתקן - חכמת פירוט וסודות; יודען וולא כתיכו ווילק ה' דה-זונל' כתיכו כיון שותען קייו שכתוב זאתות גוינו. שירוד דג'ס' - כירואין' (ג) קשו לדביר כותנו סרלו עבדות ביט איזקדים כי ה' כה-זונל' כטפומו עד רה' זונל' נורו יוזד' ווילן' עד ציינע-עלט' מילך ווילן' : ונתנא . בדרך רך דה-זונל' לוחרך כה-דכטיב' חת קובען' כום ה-תדרבנן' שתות ומיות ה' שטרא-זונל' : (ד) תולחוינו . כמהן ואחנעריך כרחי . קוי וויללה וגונטה-לָהּ - מעין טך סחַה . זתרא-גונטה . ופקה . זתרא-גונטה גנס סופק : (ה) תנחך כבר פירעת' לאון דורון כבר-ה' זט' . קני-וירת נצח' ה' זט' הגם : (כ) מלון קומז' . חכמ' פידטו בחמכת' יוויז' פוקוון בעלה הא-ה' זט' עלי' : (ו) אונר-לומר כלכונ' ממעבי הדר' וויל' וויל' כלכונ' . וק' וסית' לאקס' לה' אוכרכ' . קמי' ומאנע' זכרכונ' קמן

מכלל

מן היגורו ה-ט' חכרים לקרבן לפיקד אמר בני טו (ומליך) פירוש זכרה מלק מדבדתינו' ערכו יפרק אורה מכוול ערפו ג'ס מולק נפנין טמול ערכו ג' וענינו בשrhoו ג' (ונמזהה) עני חמוץ עת פגעה לכתינסוקן חותן ידוע: (טז) (מראות).

יד ואמ-תקריב מנוחת בכורין קדס-ע' אביב קל' בנו ר פירובן ובכון תקריב נר' מנוחת
תקריב קורבן מנוחה מאפרת פנור סולטא גריין פטירנדפילן במשיח ואספוגין פטירין
רמושיחין במשיח: ה ואס-מנוחתא על-מנוחה על-המחייב קרבנה סלה בלוועה בשמן מאה קהיה: ו פחתות אפה פתים
שלישי יוצקת עלייה שמון מנוחה היא: ס א-מנחתה פרחשת קרבנה סלה בשמן תעשה: ח ובהאת אטה-
מנוחה אשר יעשה מלאה ליהונת והקריבת אל-הכהן והנישת אל-המזבח:
ט וחלים הכהן מנ-המנוחה את אוגרתת והקשיר הטעמה אשה ריח ניחת ליהונת:
בהתנא מנ-מנוחתא ית-אדברתא ונסיק למ描绘ה קורבן דמתיקל ברעאי קדס-ע' :
ו ויתשתאר מנ-מנוחתא לאחרן ולבעוני קודש קורשין מקורבניא זי: יא ב-
מנוחתא ותקרben קדס-ע' לאתחעב חמיעץ כלא-שא' וכלא-דבש לא-תקטרו מפשי
אורי כל-חמיר וכלא-דבש לא מסקון מגיה קורבנא קדס-ע': יב קורבן קרמי תקרבון
ברתוין קנס ע' ולמרובה לא-יתפסקו ניחת: יג ובכל-קרבן מנתקה במלח חמלה
פנזה ק' ובל-תשבית מליח ברית אלהיך מעל מנוחת לא-ימלך קריב קדס-ע' מעה
תקריב מעל מנוחת על כל-קורבנה תקריב מלחה: ס יד ואס-
על כל-קרבנה תקריב מלחה: ס יד ואס-

רישי

ירושלמי

ירושלמי

וְעַרְיוֹכִי פָּטִיר

ויתרפסק ימה ריסוקין ותדריך עליה משחה :

דָּבָרָא : ט זִפְרִישׁ בְּהֵגָן מִן כַּנְחֹתָא יְהָ

卷之三

שְׁבָרִים בְּלֵבָתָמָן וְגַלְגַּלְגָּלָן :

חכמי ארכום כל תמייר וכל דבש לא תקרבו מניה קרבנא
קדם ז : יב. קרבנו שירויא תקרבו ליהוו קדם ז דליהים ביבריא תמייר מתקרב ותקרבי בזמו ביכורו אבא עם
דובשיה שתקריבים וויללו יתחו בדניא כלם לזרבחה לא ימסקי לו לאתקבלא כבעזא : יג וכל קרבנו מיחסך וגוי
מטול בעשרין וארכעא מותבמא דבחניא אתגרו בקיעס מלחה בין בו על כל גו : יד ואון פרחים קעתה ביכורין
קדם ז

ב' ז

ו

לפיכך אעדי מנהה שטחין לטוכו וווחזון. כל דברך ע"י מוקם נרלו' כrho'ת ומונגען: (ח) אשר יעשה מלאה. מלחמת מון פיננס הלאנו': והקירה. געליה הילכון: והגינה אל המזבח: מגע'ת לקרן דרומית מערבית סלומון: (ט) אר- אוכרתה. סוך פקיון: (יא) וכברבש. כל מזבח פרי קיריה לדבב: (יב) קרבנראשית הדריב ואוחם. מיה ייזלן' לבכון מן כהארו ומון לאנעם רלבאש דשטי' הקפס על עזרת הקב"ה צדקה'ן הדר'ור בענוד (ויקרא א'ב) חצצ'ת הפלים ובכו'דים מון זרכ'ה כינוי זכרוי תalias ותערס: (יג) מלחה רה'ת. אפקה רה'ת למלה'ה עצת' ימי ברה'ת טה'וט'ה קפ'יס תחתוניות לירכ'ן מנוח'ת באחל' ניוקן פים פח'ן: על כל קרבן'. נל' עול'ת כבאת' וצ'ר' ווועורי כל קדושים כו'ן: (יד) ואט' תקריב. פרי' הא' חממות' נאנן' לי פאר' פון' זיך רשות' פאר' כונח'ת שט'ויר הא'ע'ם חדבר' צ'יט' צו'ק'ן ווונ': (טו) וווע' יאה' קייל' וווע': מנהחה בכורוים. (ה'ב) צענחת' געווור הא'ת'ו מז'ב'ר' צ'יט' פון' הא'ק'ז'ונ'ת ביטול' תבבוח'ן וווע' געאו'ר'ס' קו'ן' כל' מיל'ר' צ'ון' א'ד'יך' וואל'ער' לבל'ן (שםות כ') כי' צ'ו'רו'ה א'כ'ב': קל'ו' באש. ש'מ'ב'ן' ה'ו'ן' על' ג'ו'ר' א'ה'וב'ן' כל' קלח'ס' (פ'ל'ס'') צ'ונ'ח'וט' ס'ס' ה'כ'ל' ע'ל' מ'ו'ר'י' ק'ל'י'יט') אה'ל'ו'ן' ה'ו'ן' נטע'ת' כ'ר'יח'ס' ל'פ'י צ'יט' נ'ח'ס': גרש' כרמל. ג'ר'ום' צ'ו'ה' לח' נ'ר'ה' וט'ח'ינה, ג'ר'וק'ה כ'ר'יח'ס' ס'ל' ג'ר'וק'ת' כ'מו' (אי'כה ג') וו'ג'ס' נ'ח'ן' וו'ן' (ת'ה'ל'ם' ק'ט') ג'ר'ס' נ'פ'ס': כר'מל. צ'ע'ד' פ'כ'ר' מ'ל'ה' צ'ת'ב'ו'ה'

רשב"ס

כל-עומד במאגרת אמיין חולות-ים וכמה לכוונה וכיוון שמן בכל-הארץ וויאו מלחמת וזה סיל-מלחמות . וויה-צת . כל-עתוק ווועצט רוחנן . הכל-מחט חלינו עזוק ווכוין בחותן מפה כה' זבנו חת-הארין : (י) וכל-Ճטא . פירוט פאלין . תוויס קריין-Ճטא : (יב) קרכן-רעלית . טטי-סלאח . גנרטת הקרויין מונח-Ճטא : וככורי : פירוט-המפורש-Ճטא : תקריבו חותנס-Ճטא . בערת-תבאו חותנס-לטנזה וולא לא-קדרון-ביז'יך : (ז) וויה-תקהיכ . לא-תקהיכ-מונח-גניז'יך : גרא . חמוניגראט נחן-Ճטא טקון

מביל יופי

רבכרי רבוינו ז"ל בוגנות השפחים וחושי כראה
שעווה: (ח) אשר עשה מלאה). בא לנקבות
לשון זכר ולדאשיה לשון זה נפל על זה אליא יש מודר
ספר נפל ולפ"ר שאותו אבל על מלוא אחרות דומות לו
תחב כירזח בועל העני: (ט) (אמ' הקרב).

ירוש וכאשר תקביר שעל מנת העומר הכהן מבקר
שהוא באחוה: (אבב). חשבלו עסוקה שללה הרaría
ביבב על שם הקנה שהוא העז. וקרוב אני לומר שענין
המעניין אב המצטרף אל הבן ואצל ע"שאב מושורש אבה
והשריש אבא ענין אחד כי העץ כמו אב האפוליד העננים
הפרוי: (גרא). בסיס קראתנו החטה הנשברת והונפרכת:
ברטמל}. נראה כהשברה נשאה אורה והיא לחה עריין:

היד ובדבריו רבותינו ז"ל ביעד הוא עושה פושט שלש אצבעה הי' על פס יוזו מותק מנדלו מלמעלה וכאכבען קטנה מלמתה : (קמץ) . בשורק והראו בקמץ חרט : (ח). (המחבת) . פירשו רבותינו ז"ל מהכת צפה ובעשי' קשים בלומר לאיה הכל עמוκ בכו' מרחשת לפיכך הי' כבשיה קשי' קשיה הנאהה בה קרי' מאי מפני שלא היהת עמווק וה אש שולחתבה : (ז) (עתה) . עני' הינה : (ז) (מרחשת) . הוא כל' עמוק וכן פירשו רבו מהו ז"ל מרחשת עמוקה ומעשי' רוחשיט מהכת צפה ובעשי' קשים פירוש המרחשת ההיא עמוקה ומתקן שהיא עמוקה שמנה צבור ואין האור שורפה ומעשי' בגהה העשוי' בתוכה רוחשין ומתנו עלי' ולהשלו הוה

מנחת בכורך : טו ומתן עליה משחח
ותשוו צלה לבונתא מנחתה היא : טו ונתק
כהנא ותדרבנה מפרוכה ומפשחה על
כל-לבנתה קורבנא קנסדיין : א ואס-
נכשת קודשא קורבנית אם מנדתורי
הוא מקירב אס-דרבר אם נוקבא שליט
וקורבנית קנסדיין : ב ניסמוך רדיה עלי^א
ריש קורבנית ובסגניה בחרע פשchan זמא-
וירקון בני אהרון כהנא יתר-דרמא על-
מדבחא סחרוד-סchor : ג ויקירב מנכשת
קורשניא קורבנא קנסדיין יתר-תרבא דחפי^ב
ית-גנא וית בל-תרבא דעל-גנא : ד וית
תרטין כוילין יתר-תרבא רצאייהן רעל-
ニיסניא וית-חצרא דעל-ביברא על בוליתא
יעדרינה : ה ויסקו נתיה בני-אהרן למדבחא
על-עלתא דעל-אעניא דעל-דרעל-אישתא קורבנ-
דרמתקביל ברעניא קנסדיין : ו ואס-מן-
עניא קורבנית לנכשת קורשניא קנסדיין דבר
או נוקבא שליטים וקורבנית : ו אס-אימור
הוא-מקירב יתר-קורבנית וקורב נתיה קנס
יינ : ח ניסמוך נתיהה על-ריש קורבנית
ויבום נתיה קרטם משchan ומגע זיירקון בני
אהרונית-דמיה על-מדבחא סhor סhor :
ט ויקירב מנכשת קורשניא קורבנא קרטם
ו תרבייה אליתא שלמתא לקביל שדרבתא
בנדיינה יתר-תרבא דחפי ית-גנא וית כל-
תרבא

סKirib מנחת בפניהם ליהוה אביך קלו באש
גרש ברמי תקריב את מנחת בכוריך :
טו ונפתת צליה שעמן ושמחת עליה לבנה
מנחה הו : טו והקטייר הכהן אחד-
זוכרתה מנישול ומשמנה על כל-לבנתה
רביע ג אשיה קיהנה : פ א ואס-
ובח שלטים קרבנו אם מז-הבקל הוא מקירב
אס-זבר אס-ינקבה פטמים נקרבו לפניהם :
ב וסמרק נרו על-ראש קרבנו ושחתו
פתח אهل מוגר ווירקי בני אהרן הכהנים
את-הנעם על-המושב סקיד : ג ו והקטייב
מובח בשלמים אשיה ליהנה ארת-החלב
קמכסה אוח-ההקרב ואת בל-החלב אשר
על-הקרב : ד ואת שני הבלתי ואות-
החלב אשר על-הן אשר על-הקסלים ואות-
תיתרתו על-הכבד על-הבלוות יסירה :
ה והקטיירו אותו בנין אהרן המזבחה
על-העללה אשר על-העדים אשר על-האש
אשיה בית ניחת קיהנה : פ
ו ואס-מן-הצאן קרבנו לובח שלמים
קיהנה זבר או נקבה פטמים יקריבו :
ז אס-כשב והוא-מקירב את-קרבנו והקליב
אתו לפניהם : ח וסמרק את-ידיו על-
ראש קרבנו ושחתו אותו לפנין אهل מוגר
ק נירקי בני אהרן את-ידיו על-המושב סקיד :
ט והקטייב מזבח השלמים אשיה ליהנות
תלבו האליהם תמייה לעמת העצת יסירה
ו את-החלב הקמכתה את-הקרב ואת-בל-
החלב